

نمازگاری فرزندان

دکتر حسنی میرزایی

(استاد دانشگاه و مدرس آموزش خانواده)

لیلا خضری راد

سرشناسه	: میرزا بیگی، حسنعلی، ۱۳۴۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: ناسازگاری فرزندان
مشخصات نشر	: تهران: آوا متن، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۱۵۰ ص.
شابک	: 978-600-6848-30-3
وضعیت ثبت نویسی	: فنیای مختصر
پایان ثبت	: فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی: http://opac.nlai.ir قابل دسترسی است
شناسه افزوده	: خضریایی راد، لیلا، ۱۳۵۳ -
شماره کتابشناسی	: ۳۸۸۱۳۳۶

ناسازگاری فرزندان

دکتر مسن علی میرزاییگی - لیلا خضریایی راد

طرح جلد: تقی (فرزاد) ممید منش

چاپ اول: ۱۳۹۴ ■ چاپ و مصافح: خضریایی راد

شمارگان: ۳۰۰۰ ■ قیمت: ۸۰۰۰ تومان

978-600-6848-30-3 ■ شابک: ۳۰-۳۰-۶۸۴۸-۶۰۰-۹۷۸

سایت و شماره همراه مؤلف www.drmirzabeigi ۹۱۲۲۳۳۴۵۶۰

شماره تهیه کتاب: ۹۱۲۷۲۴۵۷۹۷

کلیه حقوق برای نویسنده محفوظ است.

تلفن و ایمیل دفتر نشر آوا متن: ۶۶۹۶۴۱۶۶؛ mail_avamatn@yahoo.com

فهرست

۴	مقدمه
۵	مقدمه
۲۳	علائم و نشانه‌ها: کودکان ناسازگار
۲۵	عوامل پدیدآورنده
۲۷	چگونگی عملکرد
۲۹	ریشه‌های ناسازگاری در فرزندان
۳۷	عوامل به وجود آورنده ناسازگاری فرزندان
۳۸	رفتارهای ناسازگارانه و نحوه برخورد با آنها
۴۲	دلایل گریه
۴۹	دعای بین کودکان
۷۱	فرزندان لوس
۷۷	بیش فعالی
۸۷	پرستشنامه کانرز والدین
۸۹	ارزیابی تحصیلی
۹۱	پرستشنامه کانرز معلمان
۹۳	دعای بچه‌ها با دوستان و بچه‌های همسایه
۱۰۰	شیوه درمان
۱۱۹	فقدان مادر و تأثیر آن در بزهکاری
۱۲۶	جدا ماندن از مادر و پیدایش ساختار شخصیتی بزه‌کارانه
۱۲۹	نقش خانواده
۱۳۰	فرزندان گردن‌کش
۱۳۲	علت رفتار زورگویانه
۱۳۳	راهکارها
۱۳۵	شب ادراری
۱۳۷	برخورد با رفتار ناسازگار Maladjusted Behavior
۱۳۹	توضیح و تفسیر
۱۴۰	چگونه با رفتارهای ناسازگارانه فرزندان برخورد کنیم؟
۱۵۰	منابع

مقدمه

در جهان کنونی عصر انفجار اطلاعات و دانش و قرابت ارتباطات و جایگاه محیط زندگی کودک نسبت به گذشته بسیار سخت تر و دشوارتر از دیروز شده است و پدر و مادر در این زمان رسالت و مسئولیت سنگینی را عهده دار هستند که بتوانند کودکانی سالم و صالح برای خود و جامعه تربیت کنند. و همان طوری که در جهان تلاش شده است روی تربیت کودک توجه شود و رسائی را به عنوان سال بین المللی کودک نامیده اند. خانواده ها نیز باید تلاش کنند که تربیت درست و صحیح با تمام معیارهای بین المللی و اسلامی داشته باشند و اگر ذره ای غفلت صورت پذیرد همین کودک عزیز، این وهبت بزرگ الهی شاید به سمت و سوی ناهنجاری ها و بزهکاری هدایت شود. این عمل ارزشمند زندگی بهار قلبش به خزان نفرت و انتقام تبدیل گردد و به جای آن که در دل او امید و موفقیت شکل بگیرد پیوسته تحقیر و خطا نقش خواهد بست. زمانی که خانواده با مشکل فرزندان نشان روبرو می شوند باید بدانند که هیچ کسی نباید ادعا کند که کودک از بدو تولد ضد اجتماعی بوده است و با این صورت به دنیا آمده است لذا تمام رفتار و کردارش بعد از تولد با رویه های تربیتی و الگوها همین خانواده شکل گرفته و رفتار او هم باز خورد همان رفتارها در منزل می باشد. پس تلاش کنیم چون ابلاغ یک خانواده را عهده دار شده ایم مسئولیت تربیت یک انسان را آگاهانه بپذیریم و با مطالعه بیشتر و آموزش مهارت های لازم در صدد ارائه تربیت صحیح با روش های اسلامی باشیم که می تواند راه را برای ما آسان تر و هموارتر کند چرا که همه قوانین مربوط به تربیت کودک به زیبایی هرچه تمام تر در دین اسلام آمده است. در پایان خداوند بزرگ را شاکرم که بر این جانب منت نهاد تا تمام ذره ای از دین خود را نسبت به مردم عزیز کشورم ادا کنم و با قلم خویش ادامه دهنده راه تمام عزیزانی باشم که برای حفظ و آبادانی این کشور جانشان را فدا کرده اند و یکمصد و هفتمین کتاب را تقدیم می کنم به پیشگاه مطهر حضرت زهرا (س) و روح مطهر شهید گرانقدر عباس امیری.

حسنعلی میرزاییگی

بهار ۹۴

مقدمه

اغلب پدر و مادرها این سؤال را مطرح می‌کنند که با ناسازگاری فرزندان‌شان چه عکس‌العملی را نشان دهند. و از چه راهکارهایی استفاده کنند. گاهی شدت این رفتارها به قدری زیاد است که تعادل خانواده را برهم می‌زند. چنانچه دیده شده که هر دو طرف بی‌گناه هستند. هم پدر و مادرها و هم فرزند و در این میان طرفین حرف دیگری را نمی‌فهمند و یا درکی از مسائل ندارند پدر مادر که قصد و نیت دلسوزانه دارند و برای تربیت فرزند خویش دقت و سرمایه می‌گذارند و شاید هم بعضی مواقع در همین نسبت دلسوزانه کار ناآگاهانه‌ای در دردت می‌پذیرد و به خاطر سخت‌گیری و محدودیت‌ها یا آزادی‌های بیش از اندازه کودک به انحراف و ناسازگاری کشیده می‌شود چه بسا پدران پندارانی که قصد دارند به خاطر این‌که فرزندان‌شان را خوب تربیت کنند او را از مدار طبیعی تربیت خارج نمایند و طبیعت او را دست‌نبردن دگرگون نمایند و بخواهند شتاب آمیز و ناشیانه اصل تربیت را علیرغم میل باطنی فرزندان‌شان به بیراهه بگشانند و چنان‌که ژان ژاک روسو مرد بزرگ تعلیم و تربیت و یکی از پرچمداران تربیت طبیعی کودک می‌گوید: «مهربان قصد دارند طرز رفتار بزرگسال را به کودک بیاموزند ولی چون این طرز رفتار هنوز می‌تواند از طرف کودک مورد تجزیه و تحلیل قرار نگیرد و کودک از درس‌های اخلاقی چیزی جز مهارت‌های دروغ‌گویی، رباناری و تظاهر یاد نمی‌گیرند»^۱ با همین رفتارها خود مسبب شده‌ایم نه تنها آسیب‌های جدی و غیرقابل جبران به فرزندان باشیم و امروز شاهد اثرات کاملاً منفی و زیانبار تربیت‌های ناسازگارانه در جامعه باشیم.

^۱ مریان بزرگ، ژان شاتو. ترجمه دکتر شکوهی منشی دانشگاه تهران.

و به همین جهت است که ژان ژاک هشدار جدی به اولیاء می‌دهد که از دستکاری در تربیت خودداری کنند و بگذارند کودکان در جریان روند تربیت طبیعی قرار گیرند و شاید بتوان نتایج نظریه روسو را کاملاً امروزه در کشور مشاهده کرد کودکانی که در روستاها و شهرهای دور دست بدون دست کاری‌های تربیتی و آموزشی رشد می‌کنند هم از نظر تربیتی و هم از نظر آموزش حتی با کمترین امکانات رکورددار علمی و تربیتی کشور هستند و آنانی که دچار تربیت‌های مصنوعی و غلیبدی شده‌اند اصلاً خودشان نمی‌دانند کی هستند و از خود غافلند و در سن بلوغ نیز روی پای خودشان نیستند و باز روسو اشاره می‌کند که اگر می‌توانستید هیچ کاری نکنید و نگذارید هیچ کاری صورت گیرد اگر می‌توانستید شاگردانتان را سالم و نیرومند به ۱۲ سالگی برسانید بدون اینکه بتواند دست چپ و راست خود را از یکدیگر تمیز دهد به معنی آنکه اولین درس‌های شما را شنید و چشمان فهم و ادراک او را با شنیدن اسماع و منطق و استدلال باز می‌شد او که هیچ‌گونه پیش داوری و سیج به عادت‌های نداشت در محضر شما به عاقل‌ترین انسان تبدیل می‌شد و با شروع کار خود به صورت کسی که هیچ اقدامی نمی‌کند در تعلیم و تربیت بی‌خفت می‌کردید^۱ پس وقت آن رسیده است که به جای ارائه تربیت‌های مصنوعی و محدودیت‌ها و محرومیت‌ها به بازنگری و بازشناسی و تجزیه و تحلیل رفتارها بپردازیم و به طوری که آن مربی بزرگ فرانسوی می‌گوید: مدرسان پدران در اثر محبت نمی‌توانند کودک را به قدر کافی روی پای خود قرار دهند و همین رفتار مانع از رشد طبیعی او می‌گردد و همین باعث می‌شود که رفتارهای دلسوزانه مادرانه بیشتر از اقدامات ضد تربیتی دشمن گونه دیگران منجر به اختلال و ازهم پاشیدگی شخصیت در کودک شود و به جای این که کمکی صورت گرفته باشد تخریب و

تزلزل در شخصیت شکل بگیرد و مثالی که می‌گویند پدر و مادری که می‌خواهد از روی دلسوزی پشهای را از صورت فرزند خود فراری دهند با پتکی بر صورت او می‌گویند که پشه فرار کند، ولی بینی او را خرد می‌کنند. این همان تربیتی است که می‌گویند با نسبت دلسوزانه و کار ناآگاهانه صورت پذیرفته است که اگر خوب فکر کنیم و تجزیه و تحلیل نمایم و به عواقب آن پی ببریم و شاهد مشکلات عظیم در فرزند خود باشیم حتماً احساس گناه و ندامت و پشیمانی خواهیم کرد و حسرت می‌خوریم که ای کاش چنین نمی‌شد، اما چه سود زمانی متوجه می‌شویم که خیلی دیر شده است و راه برگشت بسی دشوار و سخت است! مثلاً مادری که می‌خواهد یک کودک قهرمان و نترس و شجاع تربیت کند، خود باعث ترس و اضطراب در فرزند خود از عوامل مختلف می‌گردد. مثلاً وقتی کودک هرگز نمی‌داند پزشک ترس دارد یا ندارد، دائم به او می‌گوید که «ترس! آمپول که اصلاً درد ندارد!... و بعد از این که کودک از مصدوم شدن و زخم شدن بیرون آمد هم ترسیده و هم فهمیده که مادر دروغ گفته است و زمینه ترس را برای او بوجود آورده است. و یا این که مادری بخواهد یک کودک کاملاً مذهبی تربیت کند چنان او را از خدا و جهنم می‌ترساند که به جای خداپرستی زمینه اضطراب شدیدی را در او ایجاد می‌کند و نمی‌گذارد احساسات در ذهن او درونی گردد. و باز هم مشاهده می‌شود که در بعضی از مدارس با یک اقدام دلسوزانه می‌خواهند کودک را چنان تربیت کنند که هر چه برای او فوری یاد بگیرد، لذا او را درگیر ده‌ها کلاس می‌کنند و کارهای معجزانه ده‌ها قیف گذاشته‌اند و او باید زودتر از حد طبیعی یاد بگیرد، عاقل از اینکه این اقدام شتاب زده دقیقاً در آینده علاقه و انگیزه و رغبت را از کودک گرفته و در سطوح بالاتر شاهد تنفر از همان چیزی که ما خودمان قبل از اینکه او بخواهد بوده‌ایم. و لذا باید بدانیم یکی از بزرگترین و مهم‌ترین عوامل بازدارنده برای یادگیری دانش‌آموز شده‌ایم. مطلقاً درست نیست که دانش‌آموز را در برابر دنیای از

اطلاعات قرار دهیم، بلکه باید شیوه خلاقیت و انگیزه آموزشی در برابر ندانسته‌هایش را خودش بدست بیاورد بدون اینکه پاسخ مستقیم به او داده باشیم. مولوی می‌فرماید: «آب کم جوی تشنگی آور بدست = تا بجوشد آبت از بالا و پست»

ژان پیاژ نیز اعتقاد دارد هرگاه چیزی را به کودک آموزش دهیم مانع شده‌ایم تا خود آن را کشف کند^۱ اگر همه این فاکتورها را در کنار هم دیگر قرار دهیم یعنی تمام رفتارهایی که از طرف پدر و مادر و مربیان شکل می‌گیرد خودتان ببینید قضاوت کنید چه معجون درهم و پرسی را تهیه و بخورد یک کودک بی‌گناه داده‌ایم و جالب این‌که این معجون شامل تربیت- دین- غذا خوردن- بازی- درس خواندن و غیره می‌باشد.

پس پدران و مادران عزیز گذر از فراز و نشیب‌ها افسانه نیست بلکه شرح پاره‌ای از رفتارها، در گونی‌های پر از جوشش و غلیان زندگی از نوزادی تا نوجوانی است. روانی که از جزر و مدها رودرروی‌ها و برخوردهای فرزندان ما با منشر، بحران‌های اجتماعی و خانوادگی و روانی و جسمی می‌باشد گذر از این بحران‌های پر نوسان بدون کارایی و شناخت و آموزش پدران و مادران رتزیس^۲ نخواهد شد.

حاجتعلی میرزابیگی

آذر ۹۳

^۱ دکتر عبدالعظیم کریمی، تربیت آسیب‌زا

^۲ دکتر محمدرضا معینی‌فر- فراز و نشیب از نوزادی تا نوجوانی.